

Sygn. akt IV C 1226/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 lipca 2015 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie IV Wydział Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR (del.) Karol Smaga

Protokolant: sekretarz sądowy Marzena Grajek

po rozpoznaniu w dniu 14 lipca 2015 roku w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa A. G. (1) i E. G.

przeciwko Przedsiębiorstwu Państwowemu (...) w W.

o ochronę naturalnego środowiska człowieka

I. oddała powództwo,

II. zasądza solidarnie od A. G. (1) i E. G. na rzecz Przedsiębiorstwa Państwowego (...) w W. kwotę 3.617 (trzy tysiące sześćset siedemnaście) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu,

III. nakazuje ściągnąć solidarnie od A. G. (1) i E. G. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Warszawie kwotę 6.084,89 złotych (sześć tysięcy osiemdziesiąt cztery złote osiemdziesiąt dziewięć groszy) tytułem wydatków tymczasowo poniesionych przez Skarb Państwa.

Sygn. akt IV C 1226/13

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 23 lipca 2013 roku powodowie A. G. (1) i E. G. - reprezentowani przez pełnomocnika w osobie adwokata K. P. (pełnomocnictwo – k. 9) - wnieśli o zasądzenie na swoją rzecz od Przedsiębiorstwa Państwowego (...) w W. kwoty 104.655 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 1 lipca 2013 roku do dnia zapłaty. Ponadto powodowie wnieśli również o zasądzenie kosztów procesu.

W odpowiedzi na pozew pozwany Przedsiębiorstwa Państwowego (...) w W. - reprezentowany przez pełnomocnika radcę prawnego D. Ł. (pełnomocnictwo – k. 121) - wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie kosztów procesu.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Rozporządzeniem Wojewody (...) numer 50 z 7 sierpnia 2007 roku w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W., które weszło w życie 25 sierpnia 2007 roku, utworzono obszar ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W.. Rozporządzenie to zostało wydane w oparciu o art. 135 ust. 2 ustawy z 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska. W § 1 ust. 2 zapisano, że w obszarze ograniczonego użytkowania wyróżnia

się strefę ograniczeń zabudowy mieszkaniowej, zwaną dalej „strefą M”. Zgodnie z § 4 ust. 1 tego rozporządzenia w obszarze ograniczonego użytkowania zabroniono:

- 1) przeznaczania nowych terenów pod szpitale, domy opieki oraz zabudowę związaną ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży, a w strefie M także pod zabudowę mieszkaniową;
- 2) zmiany sposobu użytkowania budynków w całości lub w części na szpitale i domy opieki oraz na stały lub wielogodzinny pobyt dzieci i młodzieży, a w strefie M - także na cele mieszkaniowe – z zastrzeżeniem ust. 2.;
- 3) budowy nowych szpitali, domów opieki, zabudowy związanej ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży, a w strefie M także budynków mieszkalnych, z zastrzeżeniem ust.2. W ust. 2 § 4 rozporządzenia zapisano, że w strefie M dopuszcza się zmianę sposobu użytkowania budynków w całości lub w części na cele mieszkaniowe oraz budowę nowych budynków mieszkalnych jednorodzinnych jako towarzyszących innym funkcjom, na warunkach określonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku braku planu miejscowego, na warunkach określonych w decyzji o warunkach zabudowy.

Stosownie zaś do § 5 rozporządzenia wprowadzono następujące wymagania techniczne dotyczące budynków:

- 1) w nowoprojektowanych budynkach należy zapewnić izolacyjność ścian zewnętrznych, okien i drzwi w ścianach zewnętrznych, dachów i stropodachów - zgodnie z Polskimi Normami dotyczącymi izolacyjności akustycznej przegród w budynkach oraz izolacyjności akustycznej elementów budowlanych;
- 2) w istniejących budynkach należy zastosować zabezpieczenia zapewniające właściwy klimat akustyczny w pomieszczeniach poprzez zwiększenie izolacyjności ścian zewnętrznych, okien i drzwi w ścianach zewnętrznych, dachów i stropodachów - zgodnie z Polskimi Normami dotyczącymi ochrony przed hałasem pomieszczeń w budynkach (Dziennik Urzędowy Województwa (...) z 2007 roku, nr 156, poz. 4276 z fragmentem załącznika – k. 129-130).

W strefie M znalazła się w przeważającej części nieruchomości gruntowa oznaczona numerem ewidencyjnym (...) (obręb 2-11-15), położona w W. przy ulicy (...) (bezsporne, potwierdzone załącznikiem do rozporządzenia nr 50 Wojewody (...) – k. 131).

Działka numer (...) została podzielona i w jej miejsce wydzielone zostały działki o numerach ewidencyjnych (...) (§1.1 aktu notarialnego – k. 10-27). Działka numer (...) została wyłączona z księgi wieczystej prowadzonej dla działki numer (...) (§1.1 aktu notarialnego – k. 10-27).

Na działce numer (...) został wybudowany przez (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w W. ośmiokondygnacyjny budynek mieszkalny, oznaczony numerem adresowym (...) przy ulicy (...) (§1.3 aktu notarialnego – k. 10-27). Decyzją z dnia 23 grudnia 2009 roku Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego (...) W. udzielił pozwolenia na użytkowanie m.in. w/w budynku (decyzja – k. 172-174).

Na mocy umów z dnia 12 stycznia 2010 roku o ustanowieniu odrębnych własności lokali i ich sprzedaży A. G. (1) i J. G. nabyli na zasadzie ustawowej wspólności małżeńskiej odrębną własność dwóch lokali mieszkalnych o numerach (...) położonych w budynku numer (...) przy ulicy (...) w W.. Do lokalu numer (...) przynależały komórki lokatorskie o numerach (...), zaś do lokalu numer (...) komórka numer (...) (umowy – k. 10-47).

Obydwa lokale należące do powodów znajdowały się w strefie M obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W. (okoliczność przedstawiona przez powodów w pozwie, niezakwestionowana przez pozwanego).

Uchwałą numer 76/11 Sejmiku Województwa (...) z 20 czerwca 2011 roku, która weszła w życie 4 sierpnia 2011 roku, utworzono obszar ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W.. Zgodnie z § 5 pkt 2 tej uchwały w strefie Z2 w obszarze ograniczonego użytkowania wprowadzono następujące ograniczenia w zakresie przeznaczenia terenu i sposobu korzystania z terenu:

- a) zakazano przeznaczania terenów pod szpitale i domu opieki społecznej oraz pod zabudowę związaną ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży,
- b) zakazano lokalizowania budynków o funkcji szpitali, domów opieki społecznej oraz o funkcjach związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży,
- c) zakazano zmiany funkcji budynków istniejących na budynki o funkcjach związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, szpitali i domów opieki społecznej.

Zgodnie z § 6 uchwały wprowadzono wymagania techniczne dotyczące budynków objętych obszarem ograniczonego użytkowania polegające na określeniu, że:

- 1) w nowoprojektowanych budynkach należy zapewnić odpowiednią izolacyjność ścian zewnętrznych, okien i drzwi w ścianach zewnętrznych, dachów i stropodachów – zgodnie z ustawą z 7 lipca 1994 roku prawo budowlane (Dz.U. z 2010 roku, nr 243, poz. 1623 oraz z 2011 roku nr 32, poz. 159 i nr 45, poz. 235) i przepisami wykonawczymi do tej ustawy;
- 2) w istniejących budynkach należy zastosować zabezpieczenia zapewniające właściwy klimat akustyczny w pomieszczeniach zgodnie z ustawą z 7 lipca 1994 roku prawo budowlane (Dz.U. z 2010 roku, nr 243, poz. 1623 oraz z 2011 roku nr 32, poz. 159 i nr 45, poz. 235) i przepisami wykonawczymi do tej ustawy (Dziennik Urzędowy Województwa (...) z 2011 roku, nr 128, poz. 4086 - k. 55-93).

Obydwa lokale należące do powodów znajdowały się w strefie Z2 obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W. (okoliczność przedstawiona przez powodów w pozwie, niezakwestionowana przez pozwanego).

Pismem z 26 czerwca 2013 roku A. G. (1) i E. G., działając przez pełnomocnika adwokata K. P., wezwali Przedsiębiorstwo Państwowe (...) w W. do zapłaty odszkodowania w kwocie 104.655 złotych tytułu zmniejszenia wartości nieruchomości położone w obszarze ograniczonego użytkowania przy ulicy (...) w W.. Pismo zostało doręczone adresatowi w dniu 1 lipca 2013 roku (pismo – k.94-95, dowód doręczenia – k. 96-97).

W wyniku niekorzystnego oddziaływania (...) im. (...) i wejścia w życie uchwały numer 76/11 Sejmiku Województwa (...) z 20 czerwca 2011 roku nie doszło do spadku wartości lokali mieszkalnych o numerach (...), położonych w budynku numer (...) przy ulicy (...) w W. (opinia biegłej A. G. (2) – k.196-279, 354-358, 387-388).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie całokształtu materiału dowodowego zgromadzonego w aktach niniejszej sprawy, a w szczególności na podstawie dokumentów wskazanych we wcześniejszej części uzasadnienia oraz opinii biegłej A. G. (2) (k.196-279, 354-358, 387-388).

Sąd dał wiarę załączonym do akt sprawy dokumentom, gdyż ich prawdziwość i wiarygodność w świetle wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego nie nasuwa żadnych wątpliwości i nie była kwestionowana przez żadną ze stron.

Sąd podzielił wnioski zawarte w w/w opinii biegłego sądowego. W ocenie Sądu opinia ta zasługuje na uwzględnienie. Została bowiem sporządzona rzetelnie i dokładnie. Udziela wyczerpujących odpowiedzi na zadane pytania, jest logiczna, spójna i pozbawiona nieścisłości, przy czym została poprzedzona opisem przeprowadzonych badań. Nie zachodzą przy tym żadne powody osłabiające zaufanie do wiedzy, kompetencji, doświadczenia czy bezstronności sporządzającej ją biegłej.

Sąd podzielił wnioski zawarte w w/w opinii biegłego sądowego.

W ocenie Sądu opinia ta zasługuje na uwzględnienie. Została bowiem sporządzone rzetelnie i dokładnie. Udziela wyczerpujących odpowiedzi

na zadane pytania, jest logiczna, spójna i pozbawiona nieścisłości, przy czym została poprzedzona opisem przeprowadzonych badań. Nie zachodzą przy tym żadne powody osłabiające zaufanie do wiedzy, kompetencji, doświadczenia czy bezstronności sporządzającego ją biegłego.

Nadto opinia została sporządzona zgodnie z obowiązującymi zasadami przewidzianymi w ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami oraz w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie wyceny nieruchomości i sporządzania operatu szacunkowego z dnia 21 września 2004 roku. Zgodnie z przepisem art. 154 ust. 1 ugn wyboru właściwego podejścia oraz metody i techniki szacowania nieruchomości dokonuje rzeczoznawca majątkowy, uwzględniając w szczególności cel wyceny, rodzaj i położenie nieruchomości, przeznaczenie w planie miejscowym, stopień wyposażenia w urządzenia infrastruktury technicznej, stan jej zagospodarowania oraz dostępne dane o cenach, dochodach i cechach nieruchomości podobnych. W przypadku braku planu miejscowego przeznaczenie nieruchomości ustala się na podstawie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy lub decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu (art. 154 ust. 2 ugn). Zgodnie z § 4 ust. 2 powołanego rozporządzenia w podejściu porównawczym stosuje się metodę porównywania parami, metodę korygowania ceny średniej albo metodę analizy statystycznej rynku. Przedmiotowa opinia została sporządzona zgodnie z w/w wytycznymi - biegły sądowy zastosował prawidłowe podejście oraz prawidłową metodę.

Opinia co prawda była kwestionowana przez powodów, ale w ocenie Sądu biegła odniosła się do zgłaszanych zastrzeżeń i je wyjaśniła.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W rozpoznawanej sprawie istota sporu między stronami zasadzała się na kwestii czy rozporządzenie nr 50 Wojewody (...) z 7 sierpnia 2007 roku obowiązywało do dnia wejścia w życie uchwały nr 76/11 Sejmiku Województwa (...) z 20 czerwca 2011 roku oraz czy to ta uchwała wprowadziła ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości powodów, a także czy upłynął 2-letni termin określony w art. 129 ust. 4 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (dalej p.o.ś.) na dochodzenie odszkodowania za szkodę poniesioną w związku z ograniczeniem sposobu korzystania z tej nieruchomości od dnia wejścia w życie regulacji wprowadzającej to ograniczenie.

Rozstrzygnięcie w powyższym zakresie, jako że bezspornym był fakt usytuowania nieruchomości powodów w strefie Z2 obszaru ograniczonego użytkowania, warunkowało zasadność zgłoszonego w sprawie powództwa co do zasady, w związku z czym kwestie te zostały rozważone przez Sąd w pierwszej kolejności.

Zgodnie z art. 129 ust. 1 p.o.ś., jeżeli w związku z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości korzystanie z niej lub z jej części w dotychczasowy sposób lub zgodny z dotychczasowym przeznaczeniem stało się niemożliwe lub istotnie ograniczone, właściciel nieruchomości może żądać wykupienia nieruchomości lub jej części. Ustęp 2 tego artykułu stanowi, że w związku z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości jej właściciel może żądać odszkodowania za poniesioną szkodę; szkoda obejmuje również zmniejszenie wartości nieruchomości. Z powyższymi roszczeniami, stosownie do treści art. 129 ust. 4 można wystąpić w okresie 2 lat od dnia wejścia w życie rozporządzenia lub aktu prawa miejscowego powodującego ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości. Podstawą do domagania się powyższych roszczeń może być ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości poprzez stworzenie obszaru ograniczonego użytkowania, co wynika wprost z art. 129 p.o.ś. (wyrok Sądu Najwyższego z 6 maja 2010 roku, sygn. akt II CSK 602/09, LEX nr 585768).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego ukształtował się przy tym pogląd, zgodnie z którym ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości według art. 129 ust. 2 ustawy prawo ochrony środowiska jest samo ustanowienie obszaru ograniczonego użytkowania. W związku z ustanowieniem takiego obszaru pozostaje nie tylko obniżenie wartości nieruchomości, będące następstwem ograniczeń przewidzianych bezpośrednio w treści aktu ustanawiającego ten obszar (zwłaszcza dotyczących ograniczeń zabudowy), lecz także obniżenie wartości nieruchomości wynikające z tego, że wskutek wejścia w życie tego aktu dochodzi do zawężenia granic własności (art. 140 w związku z art. 144 k.c.) i tym samym ścieśnienia wyłącznego władztwa właściciela względem nieruchomości położonej na obszarze ograniczonego użytkowania, który będzie musiał znosić dopuszczalne na tym obszarze immisje, w tym - hałas. Taka

interpretacja jest przejawem dążenia do kompleksowego uregulowania skutków ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania, prowadzących do obniżenia wartości nieruchomości. Konsekwencją powyższego jest, m.in., poddanie roszczeń właścicieli szczególnym ograniczeniom czasowym przewidzianym w art. 129 ust. 4 tej ustawy (wyrok Sądu Najwyższego z 6 maja 2010 roku, sygn. akt II CSK 602/09, LEX nr 585768; postanowienie Sądu Najwyższego z 9 kwietnia 2010 roku, sygn. akt III CZP 17/10, LEX nr 584036; postanowienie Sądu Najwyższego z 24 lutego 2010 roku, sygn. akt III CZP 128/09, LEX nr 578138, wyrok Sądu Najwyższego z 25 maja 2012 roku, sygn. akt I CSK 509/11, LEX nr 1215402).

Z art. 135 ust. 1 p.o.ś. wynika, że stworzenie obszaru ograniczonego użytkowania może mieć miejsce, jeżeli z przeglądu ekologicznego albo z oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, albo z analizy porealizacyjnej wynika, że mimo zastosowania dostępnych rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych, nie mogą być dotrzymane standardy jakości środowiska poza terenem zakładu. Obszar ograniczonego użytkowania dla przedsięwzięcia mogącego zawsze znacząco oddziaływać na środowisko lub dla zakładów lub innych obiektów, gdzie jest eksploatowana instalacja, która jest kwalifikowana, jako takie przedsięwzięcie określa się na zasadach wskazanych w art. 135 ust. 2 p.o.ś. Przepis ten zawiera delegację do określenia obszaru ograniczonego użytkowania, jak również określa rodzaj aktu prawnego, w drodze którego następuje jego utworzenie. Zgodnie z tym przepisem obszar ograniczonego użytkowania dla takiego przedsięwzięcia tworzy sejmik województwa w drodze uchwały.

Nie ulegało wątpliwości, że rozporządzeniem Wojewody (...) nr 50 z 7 sierpnia 2007 roku utworzono obszar ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W., w którego granicach znalazła się nieruchomość powodów. Na skutek zmian w funkcjonowaniu lotniska i w konsekwencji konieczności rozszerzenia terenu objętego obszarem ograniczonego użytkowania Sejmik Województwa (...) 20 czerwca 2011 roku podjął uchwałę nr 76/11 w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W..

W dacie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W., tj. 25 sierpnia 2007 roku (data wejścia w życie rozporządzenia Wojewody (...) nr 50 z 7 sierpnia 2007 roku), art. 135 ust. 2 p.o.ś. wskazywał, że obszar ograniczonego użytkowania dla przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko, o którym mowa w art. 51 ust. 1 pkt 1 tej ustawy, lub dla zakładów, lub innych obiektów, gdzie jest eksploatowana instalacja, która jest kwalifikowana, jako takie przedsięwzięcie, tworzy wojewoda, w drodze rozporządzenia. Przepis ten uległ zmianie na podstawie art. 19 pkt 5 ustawy z 29 lipca 2005 roku o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w podziale zadań i kompetencji administracji terenowej (Dz.U. z 2005 roku, nr 175, poz. 1462), która to zmiana zaczęła obowiązywać od 1 stycznia 2008 roku. Według nowego brzmienia art. 135 p.o.ś. obszar ograniczonego użytkowania dla przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko, o którym mowa w art. 51 ust. 1 pkt 1, lub dla zakładów, lub innych obiektów, gdzie jest eksploatowana instalacja, która jest kwalifikowana, jako takie przedsięwzięcie, tworzy sejmik województwa, w drodze uchwały. Zmieniono zatem jedynie organ uprawniony do utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania, w miejsce wojewody wszedł sejmik województwa oraz wskazano, że następuje to w formie uchwały, a nie jak dotychczas w formie rozporządzenia.

Jak słusznie wskazał Sąd Apelacyjny w Warszawie w uzasadnieniu wyroku z 8 lipca 2011 roku (sygn. akt VI ACA 140/11, LEX nr 929402), zgodnie z § 32 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z 20 czerwca 2002 roku w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz. U. z 2002 roku, nr 100, poz. 908), jeżeli zmienia się treść przepisu upoważniającego do wydania aktu wykonawczego w ten sposób, że zmienia się rodzaj aktu wykonawczego albo zakres spraw przekazanych do uregulowania aktem wykonawczym lub wytyczne dotyczące treści tego aktu, przyjmuje się, że taki akt wykonawczy traci moc obowiązującą z dniem wejścia w życie ustawy zmieniającej treść przepisu upoważniającego. Przepis ten stosuje się przy tym odpowiednio, na podstawie § 143 wspomnianego rozporządzenia, do aktów prawa miejscowego. Z powyższego wynika, że zmiana z 1 stycznia 2008 roku organu upoważnionego do wydania aktu wykonawczego z wojewody na sejmik województwa w myśl § 32 ust. 3 ww. rozporządzenia nie wpłynęła na moc obowiązującą rozporządzenia Wojewody (...) z 7 sierpnia 2007 roku, albowiem w przypadku zmiany treści przepisu upoważniającego polegającej na zmianie organu upoważnionego do wydania aktu wykonawczego, przyjmuje się, że taki akt zachowuje moc obowiązującą.

Natomiast w zakresie uregulowania z § 32 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z 20 czerwca 2002 roku dotyczącego zmiany formy aktu (uchwała w miejsce rozporządzenia), należy przyjąć, że rozporządzenie Wojewody (...) nr 50 z 7 sierpnia 2007 roku nie utraciło mocy obowiązującej na podstawie tej reguły walidacyjnej, albowiem ustawa z 29 lipca 2005 roku o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w podziale zadań i kompetencji administracji terenowej (Dz.U. z 2005 roku, nr 175, poz. 1462), która 1 stycznia 2008 roku zmieniała organ tworzący obszar ograniczonego użytkowania i formę aktu, równocześnie w art. 47 ust. 2 wskazała, że akty prawa miejscowego wydane na podstawie przepisów zmienianych tą ustawą zachowują moc do czasu wydania nowych aktów prawa miejscowego przez organy przejmujące zadania i kompetencje.

Przepis ust. 2 art. 135 p.o.ś. został z dniem 15 listopada 2008 roku – artykułem 144 ustawy z 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2008 roku, nr 199, poz. 1227) - zmieniony w ten sposób, że zapis o tworzeniu obszaru ograniczonego użytkowania „dla przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko, o którym mowa w art. 51 ust. 1 pkt 1, lub dla zakładów, lub innych obiektów, gdzie jest eksploatowana instalacja, która jest kwalifikowana jako takie przedsięwzięcie”, zastąpiono zapisem o tworzeniu obszaru ograniczonego użytkowania „dla przedsięwzięcia mogącego zawsze znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, lub dla zakładów, lub innych obiektów, gdzie jest eksploatowana instalacja, która jest kwalifikowana jako takie przedsięwzięcie”.

W dacie wydania rozporządzenia Wojewody (...) nr 50 z 7 sierpnia 2007 roku art. 135 ust. 2 p.o.ś. odwoływał się zatem do art. 51 ust. 1 pkt 1 tej ustawy, zgodnie z którym sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko wymagały między innymi planowane przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko. Jak stanowił art. 51 ust. 8 p.o.ś. (również obowiązujący do 15 listopada 2008 roku) Rada Ministrów, uwzględniając możliwe oddziaływanie na środowisko przedsięwzięć, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2 w drodze rozporządzenia miała obowiązek określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, wymagających sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko, a także szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu.

Aktem wykonawczym wydanym na podstawie art. 51 ust. 8 p.o.ś. było z kolei rozporządzenie Rady Ministrów z 9 listopada 2004 roku w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz. U. z 2004 roku, nr 257, poz. 2573 ze zm.). Zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 28 rozporządzenia sporządzenie raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko wymagane było w odniesieniu do lotnisk o podstawowej długości pasa startowego nie mniejszej niż 2.000 m. Według zaś § 3 ust. 1 pkt 55 rozporządzenia sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko mogły wymagać lotniska, niewymienione w § 2 ust. 1 pkt 28, lub lądowiska helikopterów.

Ustawa z 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko we wspomnianym art. 144 pkt 9 uchyliła dział V i VI tytułu I p.o.ś., w dziale VI zaś umiejscowiony był m. in. art. 51 p.o.ś. Jednocześnie w art. 173 ust. 1 ustawy z 3 października 2008 roku wskazano, że dotychczasowe przepisy wykonawcze, wydane między innymi na podstawie art. 51 ust. 8 p.o.ś., zachowują moc do czasu wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych m. in. na podstawie art. 60 ustawy z 3 października 2008 roku, jednak nie dłużej niż przez 24 miesiące od dnia wejścia w życie tej ustawy, to jest do 15 listopada 2010 roku. Zgodnie zaś z art. 173 ust. 2 ustawy z 3 października 2008 roku do czasu wydania przepisów, o których mowa w art. 60 tej ustawy: 1) za przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, określone w art. 59 ust. 1 pkt 1 tej ustawy, uważa się określone w dotychczasowych przepisach przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko, wymagające sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko; 2) za przedsięwzięcia mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, określone w art. 59 ust. 1 pkt 2

niniejszej ustawy, uważa się określone w dotychczasowych przepisach przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko, dla których obowiązek sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko może być stwierdzony.

Powyższe oznaczało, że uchylając art. 51 ust. 1 pkt 1 i art. 51 ust. 8 p.o.ś. uznano, iż przepisy wykonawcze wydane na podstawie tej ustawy (rozporządzenie Rady Ministrów z 9 listopada 2004 roku w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko) zachowują moc przez 24 miesiące, to jest do 15 listopada 2010 roku, a w art. 173 ust. 2 p.o.ś. doprecyzowano, że do czasu wydania przepisów wykonawczych określonych w art. 60 ustawy z 3 października 2008 roku za przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, określone w art. 59 ust. 1 pkt 1 tej ustawy, uważa się określone w dotychczasowych przepisach (rozporządzenie Rady Ministrów z 9 listopada 2004 roku) przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko, wymagające sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko.

Ostatecznie należało więc uznać, że zmiana art. 135 ust. 2 p.o.ś. w powyższym zakresie miała jedynie charakter porządkujący i określała jedynie, kiedy przepisy wykonawcze mówiące o tym, jakie przedsięwzięcia mogą zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, tracą moc. Co więcej przepisem wykonawczym, wydanym na podstawie art. 60 ustawy z 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, było nowe rozporządzenie Rady Ministrów z 9 listopada 2010 roku w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2010 roku, nr 213, poz. 1397), które weszło w życie 15 listopada 2010 roku. Rozporządzenie to określa: 1) rodzaje przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko; 2) rodzaje przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko; 3) przypadki, w których zmiany dokonywane w obiektach są kwalifikowane, jako przedsięwzięcia, o których mowa w pkt 1 i 2. Zgodnie § 2 ust. 1 pkt 30 tego rozporządzenia do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko zalicza się lotniska o podstawowej długości drogi startowej nie mniejszej niż 2.100 m, a zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 59 do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zalicza się lotniska inne niż wymienione w § 2 ust. 1 pkt 30 lub lądowiska, z wyłączeniem lądowisk centrów urazowych, o których mowa w ustawie z 8 września 2006 roku o Państwowym Ratownictwie Medycznym przeznaczonych wyłącznie dla śmigłowców ratunkowych. Brzmienie tych regulacji daje podstawę do oceny, że dokonano jedynie niewielkich korekt stanu prawnego, które nie zmieniały podstawowego znaczenia omawianych przepisów.

Reasumując, zmiana art. 135 ust. 2 p.o.ś. w zakresie organu, rodzaju aktu prawnego oraz określenia rodzaju przedsięwzięcia mogącego zawsze znacząco oddziaływać na środowisko w żaden sposób nie wpłynęła na skuteczność obowiązywania rozporządzenia Wojewody (...) nr 50 z 7 sierpnia 2007 roku, albowiem zmiana organu upoważnionego do wydania aktu wykonawczego nie wpłynęła na moc jego obowiązywania, zaś kwestia formy aktu została rozstrzygnięta w przepisach przejściowych, to jest art. 47 ust. 2 ustawy z 29 lipca 2005 roku, a zakres spraw przekazanych do uregulowania aktem wykonawczym przedmiotowo pozostał ten sam, albowiem nie zmieniła go ani nowelizacja dokonana ustawą z 3 października 2008 roku, ani też nowe rozporządzenie Rady Ministrów z 9 listopada 2010 roku w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Powyższe stanowisko odnośnie skutków wprowadzenia zmiany treści art. 135 ust. 1 i 2 p.o.ś., obowiązującej od 15 listopada 2008 roku, znajduje także potwierdzenie w orzecznictwie Sądu Najwyższego (wyrok z 6 maja 2011 roku, sygn. akt II CSK 421/10, LEX nr 863961, wyrok z 25 maja 2012 roku, sygn. akt I CSK 509/11, OSNC nr 2013/2/26).

Ocena prawna sprowadzająca się do uznania, że przepisy rozporządzenia nr 50 Wojewody (...) z 7 sierpnia 2007 roku zachowały moc obowiązującą do czasu wejścia w życie uchwały nr 76/11 Sejmiku Województwa (...) zaprezentowana została też w uzasadnieniach wyroków Sądu Apelacyjnego w Warszawie (VI ACa 1156/10, VI ACa 1058/10, VI ACa 14/11, VI ACa 140/11).

Również najnowsze orzeczenie Sądu Najwyższego potwierdza powyższe stanowisko. Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 25 czerwca 2015 roku stwierdził jednoznacznie, że rozporządzenie Wojewody (...) nr 50 z dnia 7 sierpnia 2007 roku w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W. nie utraciło mocy z dniem

15 listopada 2008 roku w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 ze zm.).

W konsekwencji należało ocenić, że rozporządzenie nr 50 Wojewody (...) z 7 sierpnia 2007 roku obowiązywało do czasu wejścia w życie uchwały Sejmiku Województwa (...) nr 76/11 z 20 czerwca 2011 roku w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W..

Zgodnie z art. 129 ust. 4 p.o.ś. dla zgłoszenia roszczeń, o których mowa w ust. 1 – 3 tego artykułu, czyli roszczeń objętych żądaniem pozwu, obowiązuje dwuletni termin zawity od dnia wejścia w życie regulacji powodującej ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości. Wskazać przy tym należy, że art. 129 ust. 4 p.o.ś. jest przepisem szczególnym, podlegającym ścisłej wykładni. Konstytuuje on uprawnienie limitowane w czasie, tj. ograniczone terminem prekluzyjnym prawa materialnego, po upływie którego uprawnienie wygasa. Wystąpienie z roszczeniem w przewidzianym ustawą terminie jest podstawową przesłanką odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanego. Dwuletni termin, w którym powodowie mogli zgłosić żądania oparte na art. 129 p.o.ś. upłynął zatem 25 sierpnia 2009 roku, bowiem rozporządzenie Wojewody (...) nr 50 z 7 sierpnia 2007 roku w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W., weszło w życie 25 sierpnia 2007 roku. W terminie tym, tj. do dnia 25 sierpnia 2009 roku powodowie nie zgłosili roszczeń. Wystąpili z nimi dopiero pismem z 26 czerwca 2013 roku. Skoro zatem powodowie z takim roszczeniem nie wystąpili do pozwanego w ustawowym terminie, powództwo podlegało oddaleniu.

Wskazać jednocześnie należy, że ocena charakteru terminu, o którym mowa w art. 129 ust. 4 p.o.ś. była przedmiotem wyroku Sądu Najwyższego z 10 października 2008 roku (sygn. akt II CSK 216/08, LEX nr 577165), w którym wyjaśniono i szeroko umotywowano stanowisko, akceptowane także przez Sąd orzekający w niniejszej sprawie, że: „Termin do zgłoszenia roszczeń, o którym mowa w art. 129 ust. 4 ustawy z 2001 roku Prawo ochrony środowiska, jest terminem zawitym, a nie terminem przedawnienia”. Podobnie w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 21 sierpnia 2013 roku (II CSK 578/12) wskazano, że „termin z art. 129 ust. 4 ustawy Prawo ochrony środowiska stanowi termin zawity, w którym żądania z art. 129 ust. 1 - 3 ustawy Prawo ochrony środowiska muszą zostać zgłoszone obowiązanemu do ich realizacji w celu zachowania prawa dochodzenia tych roszczeń przed sądem” (OSNC nr 4/2014, poz.47).

W tym miejscu zaznaczenia wymaga fakt, że w okolicznościach niniejszej sprawy powodowie A. G. (1) i E. G. nie mogli z takim roszczeniem wystąpić, bowiem w ostatnim dniu do zgłoszenia przedmiotowego roszczenia, tj. 25 sierpnia 2009 roku, nie byli oni właścicielami, użytkownikami wieczystymi, czy osobami którym przysługiwało prawo rzeczowe na nieruchomości, z którą związane jest roszczenie dochodzone pozwem (art. 129 ust 2 i 3 p.o.ś.), bowiem stali się jej właścicielami dopiero 12 stycznia 2010 roku. Prawo do wystąpienia z roszczeniem z art. 129 p.o.ś. jest prawem związanym z nieruchomością, a precyzyjniej z własnością, prawem użytkowania wieczystego, czy prawem rzeczowym na nieruchomości, której dotyczą ograniczenia wymienione w art. 129 ust. 1 p.o.ś. Dlatego też prawo do wystąpienia z w/w roszczeniem przysługiwało każdoczesnemu właścicielowi, użytkownikowi wieczystemu, czy też osobie której przysługiwało prawo rzeczowe na nieruchomości jedynie w okresie 2 lat od dnia wejścia w życie rozporządzenia lub aktu prawa miejscowego powodującego ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości. Z roszczeniem tym zatem mogła wystąpić do strony pozwanej osoba, od której powodowie nabyli przedmiotową nieruchomość.

Powodowie stali się właścicielami przedmiotowej nieruchomości w okresie, kiedy uprawnienie do domagania się odszkodowania już wygasło. Prawo do dochodzenia roszczeń na podstawie art. 129 p.o.ś. – jak wyjaśniono już wyżej – przysługuje tylko osobie, która posiadała prawo własności, użytkowania wieczystego, czy inne prawo rzeczowe na nieruchomości, poniosła szkodę i zgłosiła obowiązanemu roszczenie w okresie dwóch lat od wejścia w życie aktu prawnego ustanawiającego strefę ograniczonego użytkowania ustanowioną dla obszaru, na którym nieruchomość ta się znajduje. Powodowie nie byli właścicielami przedmiotowej nieruchomości w okresie dwóch lat od wejścia w życie rozporządzenia Wojewody (...) nr 50 i już z tego względu nie służyło im roszczenie dochodzone pozwem.

Z okoliczności ujawnionych w sprawie nie wynikało, że poprzedni właściciel nieruchomości wystąpił przed upływem terminu zawitego z roszczeniem opartym na art. 129 p.o.ś., a powodowie nie powoływali się na okoliczność, że są jego następcami prawnymi w tym zakresie.

Ponadto, nie można było uznać, że podjęcie uchwały Sejmiku Województwa (...) nr 76/11 i jej wejście w życie z dniem 4 sierpnia 2011 roku ponownie otworzyło dla powodów termin do zgłoszenia roszczeń z art. 129 p.o.ś., gdyż uchwała ta nie wprowadziła w odniesieniu do nieruchomości należącej do powodów żadnych nowych ograniczeń w porównaniu do tych obowiązujących na mocy rozporządzenia nr 50 wydanego przez Wojewodę (...). Nieruchomość powodów zgodnie z rozporządzeniem nr 50 znalazła się w całości w strefie M, stosownie natomiast do uchwały nr 76/11 umieszczona została w całości w strefie Z2. Określone w § 6 uchwały nr 76/11 wymagania techniczne dotyczące budynków objętych obszarem ograniczonego użytkowania były (pomimo różnic redakcyjnych) takie same jak przewidziane w § 5 rozporządzenia nr 50. W odniesieniu zaś do nieruchomości powodów uchwała nr 76/11 zniósła natomiast przewidziane w § 4 rozporządzenia nr 50 zakazy budowlane zabraniające w obszarze ograniczonego użytkowania przeznaczania nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową, zmiany sposobu użytkowania budynków w całości lub w części na cele mieszkaniowe, czy budowy nowych budynków mieszkalnych.

Warto na koniec, w okolicznościach niniejszej sprawy przywołać pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w wyroku z 1 grudnia 2010 roku (sygn. akt I CSK 86/10, LEX nr 818554) zgodnie z którym nie każda zmiana ograniczenia sposobu korzystania ze środowiska rozpoczyna bieg nowego terminu do wystąpienia z roszczeniami uregulowanymi w art. 129 ust. 1 – 3 p.o.ś., lecz jedynie taka nowelizacja lub zmiana, która dotyczy danej nieruchomości. Powyższa zasada dotyczy w tym samym stopniu zmiany polegającej na nowelizacji danego aktu prawnego wprowadzającego obszar ograniczonego użytkowania, jak i wejścia w życie nowego aktu prawnego zastępującego jeden obszar ograniczonego użytkowania innym. Przyjęcie, że każda zmiana obszaru ograniczonego użytkowania, czy to materialna, czy też formalna (np. zmiana organu, zmiana formy aktu prawnego), rozpoczyna bieg terminu od nowa, niweczyłoby niewątpliwie cel ustawodawcy przyświecający mu przy wprowadzeniu art. 129 ust. 4 p.o.ś. Powyższy przepis z jednej strony stanowi bowiem ułatwienie dla osób występujących z roszczeniami związanymi z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości, a z drugiej strony określenie 2 – letniego terminu zawitego na ich dochodzenie pozwala na stosunkowo szybkie wywiązanie się z zobowiązań związanych z ograniczeniami oraz zagwarantowanie, że roszczenia nie będą się pojawiać w przyszłości, co umożliwia prowadzenie przewidywalnej gospodarki finansowej. Należy zatem przyjąć, że bieg terminu do występowania z roszczeniami na podstawie art. 129 p.o.ś. rozpoczyna się od nowa wyłącznie dla osób, dla których zmiana obszaru powoduje skutki negatywne i tylko w zakresie tych skutków.

Nawet gdyby przyjąć, że podjęcie uchwały Sejmiku Województwa (...) nr 76/11 i jej wejście w życie z dniem 4 sierpnia 2011 roku ponownie otworzyło powodom termin do zgłoszenia roszczeń z art. 129 p.o.ś., to i tak powództwo podlegałoby oddaleniu.

W myśl art. 129 ust. 1 i 2 p.o.ś. odszkodowanie z tytułu zmniejszenia wartości nieruchomości jest należne, jeżeli w związku z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości korzystanie z niej lub z jej części w dotychczasowy sposób lub zgodny z dotychczasowym przeznaczeniem stało się niemożliwe lub istotnie ograniczone. Na gruncie tego przepisu Sąd Najwyższy w wyroku z 12 kwietnia 2013 roku (IV CSK 608/12, LEX nr 1347892) wskazał, iż w związku z tym, że art. 129 ust. 2 p.o.ś. przyznaje odszkodowanie za szkodę spowodowaną wejściem w życie aktu prawnego wprowadzającego ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości w dotychczasowy sposób lub w sposób zgodny z dotychczasowym przeznaczeniem, szkoda podlegająca naprawieniu na podstawie tego przepisu nie powstaje, gdy kolejny akt prawa miejscowego utrzymuje dotychczasowe ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości. Szkoda ma być normalnym następstwem wejścia w życie rozporządzenia lub aktu prawa miejscowego wprowadzającego ograniczenia w sposobie korzystania z nieruchomości. Szkoda taka może powstać, gdy akt prawa miejscowego wprowadza nowe lub zwiększa dotychczasowe ograniczenia co do sposobu korzystania z nieruchomości (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 czerwca 2012 r., IV CSK 28/12).

Odnosząc powyższe do realiów niniejszej sprawy wskazać należy, że powodowie nabyli przedmiotowe nieruchomości w czasie obowiązywania strefy ograniczonego użytkowania wprowadzonego rozporządzeniem numer 50 Wojewody

(...) z 7 sierpnia 2007 roku. Ich nieruchomości znajdowały się w strefie M. Jak już wspomniano wyżej na skutek wejścia w życie uchwały Sejmiku Województwa (...) nr 76/11 z 20 czerwca 2011 roku, nieruchomości powodów znalazły się w strefie Z2 obszaru ograniczonego użytkowania. Uchwałą nie dość, że nie rozszerzono ograniczeń w korzystaniu z nieruchomości, to nawet zniesiono niektóre zakazy dotyczące sposobu korzystania z nieruchomości, które istniały pod rządami rozporządzenia nr 50 Wojewody (...) z 7 sierpnia 2007 roku. Zarówno przed wejściem w życie uchwały, jak i po jej wejściu w życie istniały niedogodności związane z hałasem

Dlatego też należało uznać, że po stronie powodów nie powstała szkoda w związku z wejściem w życie uchwały Sejmiku Województwa (...) nr 76/11 z 20 czerwca 2011 roku.

I wreszcie trzeba wskazać, że jak wynika z opinii biegłej A. G. (2) w wyniku niekorzystnego oddziaływania (...) im. (...) i wejścia w życie uchwały numer 76/11 Sejmiku Województwa (...) z 20 czerwca 2011 roku nie doszło do spadku wartości lokali mieszkalnych należących do powodów.

Na koniec trzeba wskazać, że brak jest podstaw zastosowania w niniejszej sprawie art. 435 k.c. Sąd Najwyższy wypowiedział się o możliwości zastosowania tego przepisu w stosunku do przedsiębiorstwa będącego portem lotniczym, uznał że takie przedsiębiorstwo jest wprawiane w ruch za pomocą sił przyrody (wyrok z dnia 25 maja 2012 r., I CSK 509/11).

Jednakże orzecznictwo wskazuje, że w przypadku szkody wyrządzonej przez port lotniczy w związku z wprowadzeniem ograniczeń w korzystaniu z nieruchomości, podstawę stanowią przepisy ustawy Prawo ochrony środowiska, a dopiero, gdy na gruncie tego uregulowania nie można znaleźć ochrony, podstawę odpowiedzialności portu lotniczego może stanowić art. 435 k.c.

Powodowie domagają się na gruncie niniejszej sprawy odszkodowania z tytułu utraty wartości nieruchomości w związku z wprowadzonymi ograniczeniami w korzystaniu nieruchomości oraz koniecznością znoszenia immisji w postaci hałasu. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 25 maja 2012 r., (I CSK 509/11) jednoznacznie się wypowiedział, że w taki wypadku właściwą podstawę prawną uzyskania przez poszkodowanego ochrony w zakresie roszczenia o naprawienie szkody w postaci zmniejszenia się wartości nieruchomości, wynikającej z faktycznego oddziaływania lotniska pozwanego, emitującego hałas w stopniu, który uzasadniał utworzenie obszaru ograniczonego użytkowania uznać należy art. 129 ust. 2 p.o.ś.. Wyłączył tym samym możliwość oparcia powództwa na przepisie art. 435 k.c.

Z uwagi na powyższe stwierdzić należało, że zgłoszone przez powodów roszczenie nie zasługiwało na uwzględnienie, w związku z czym Sąd orzekł jak w punkcie I wyroku, oddalając powództwo w całości.

W niniejszej sprawie Sąd w całości oddalił powództwo wytoczone przez A. G. (1) i E. G.. Dlatego też to powodowie są tą stroną procesu, która przegrała przedmiotową sprawę, w związku z tym obowiązani są zwrócić pozwanemu poniesione przez niego koszty procesu. Warunkiem zasądzenia od strony przegrywającej na rzecz przeciwnika kosztów procesu jest zgłoszenie żądania, który w niniejszej sprawie został spełniony, albowiem pełnomocnik pozwanego w odpowiedzi na pozew wniósł o zasądzenie kosztów procesu. W skład kosztów należnych stronie pozwanej wchodzi wynagrodzenie radcy prawnego w kwocie 3.600 złotych oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 złotych.

W punkcie III Sąd nakazał ściągnąć od powodów na rzecz Skarbu Państwa poniesione przez niego tymczasowo wydatki w kwocie 6.084,89 złotych, mając na względzie wynik procesu.